

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva T-585/20

**Polwax S.A.
proti
Evropski komisiji**

Sodba Splošnega sodišča (tretji razširjeni senat) z dne 14. junija 2023

„Konkurenca – Koncentracije – Nabavni trg stiskanega parafina – Prodajni trg parafinskih voskov – Sklep o združljivosti koncentracije z notranjim trgom in Sporazumom o EGP – Neobstoj zaveze o dobavi stiskanega parafina – Vertikalni učinki – Izključitev s trga proizvodnih dejavnikov“

- Sodni postopek – Pripravljalni ukrepi – Predmet – Dokaz resničnosti dejanskih trditev, ki jih je stranka navedla v podporo svojim tožbenim razlogom – Predlog za ponovno preučitev presoje iz izpodbijanega sklepa – Predlog, ki presega namen pripravljalnih ukrepov (Poslovník Splošnega sodišča, člen 91)*

(Glej točke od 33 do 35.)
- Koncentracije podjetij – Preučitev s strani Komisije – Opredelitev upoštevnega trga – Merila – Zamenljivost proizvodov – Elementi presoje – Izpodbijanje opredelitve upoštevnega trga – Dokazno breme – Dolžnost tožeče stranke, da predloži resne indice, ki dokazujejo nezadostno zamenljivost zadevnih proizvodov (Uredba Sveta št. 139/2004, člen 2; Obvestilo Komisije 97/C 372/03, točke od 15 do 20)*

(Glej točke od 43 do 46 in od 56 do 71.)
- Koncentracije podjetij – Presoja združljivosti z notranjim trgom – Ustvarjanje ali krepitev prevladujočega položaja, ki bistveno ovira učinkovito konkurenco na notranjem trgu – Presoja horizontalnih učinkov koncentracije (Uredba Sveta št. 139/2004, člen 2; Obvestilo Komisije 2004/C 31/03, točke 22 in od 58 do 60)*

(Glej točke od 78 do 84.)
- Koncentracije podjetij – Presoja združljivosti z notranjim trgom – Ustvarjanje ali krepitev prevladujočega položaja, ki bistveno ovira učinkovito konkurenco na notranjem trgu – Presoja vertikalnih učinkov koncentracije – Izključitev s trga proizvodnih dejavnikov – Merila presoje – Zmožnost občutnega preprečevanja dostopa do proizvodnih dejavnikov –*

*Spodbuda za izključevanje s trga proizvodnih dejavnikov – Občuten škodljiv vpliv izključevanja na konkurenco nižje v oskrbni verigi – Kumulativni pogoji
(Uredba Sveta št. 139/2004, člen 2; Obvestilo Komisije 2008/C 265/07, točki 31 in 32)*

(Glej točke od 88 do 108.)

5. *Ničnostna tožba – Razlogi – Bistvena kršitev postopka – Neobstoj ali nezadostnost obrazložitve – Sodni preizkus po uradni dolžnosti – Prepozne navedbe tožeče stranke – Nevplivanje
(člena 263 in 296 PDEU)*

(Glej točko 113.)

6. *Akti institucij – Obrazložitev – Obveznost – Obseg – Sklep Komisije o razglasitvi koncentracije za združljivo z notranjim trgom
(člen 296 PDEU; Uredba Sveta št. 139/2004)*

(Glej točke od 114 do 121.)

Povzetek

Družbi Polski Koncern Naftowy Orlen S.A. (v nadaljevanju: Orlen) in Grupa Lotos S.A. (v nadaljevanju: Lotos) sta vertikalno integrirani podjetji, ki sta dejavni predvsem na področju rafiniranja in trženja goriva in z gorivom povezanih proizvodov na Poljskem. Družba Orlen je v teh sektorjih dejavna tudi v Češki republiki, Litvi in Nemčiji.

Družba Orlen je 3. julija 2019 Komisiji priglasila predlagano koncentracijo, s katero je pridobila izključni nadzor nad družbo Lotos. Ker je Komisija ocenila, da pri tej koncentraciji obstajajo resni dvomi glede njene združljivosti z notranjim trgom, je sprejela odločitev o uvedbi postopka temeljitega preizkusa. Po koncu tega postopka je bila koncentracija razglašena za združljivo z notranjim trgom in Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), pod pogojem, da družba Orlen spoštuje nekatere zaveze.¹

Poljska družba Polwax SA, ki proizvaja in trži parafinske voske in proizvode na osnovi parafina, je pri Splošnem sodišču vložila tožbo za razglasitev ničnosti tega sklepa. Vendar je tretji razširjeni senat Splošnega sodišča to tožbo zavrnil.

Presoja Splošnega sodišča

Splošno sodišče je najprej zavrnilo predlog družbe Polwax za odreditev izvedbe dokazov z izvedencem glede učinkov koncentracije na konkurenco.

Splošno sodišče sicer lahko pripravljalni ukrep sprejme v vseh fazah postopka, vendar je treba predlog v tem smislu zavrniti, kadar ta presega namen pripravljalnih ukrepov iz člena 91 Poslovnika Splošnega sodišča, ki je omogočiti, da se dokaže resničnost dejanskih trditev, ki jih je stranka navedla v podporo svojim tožbenim razlogom. Ker je bil cilj predloga družbe Polwax za

¹ Sklep Komisije z dne 14. julija 2020 (zadeva M.9014), sprejet na podlagi člena 8(2) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 40).

izvedbo dokazov z izvedencem ponovna preučitev presoje iz sklepa Komisije glede skladnosti predlagane koncentracije z Uredbo št. 139/2004², bi Splošno sodišče s sprejetjem takega ukrepa prekoračilo svojo pristojnost.

Kar zadeva vsebino, je družba Polwax med drugim trdila, da se je Komisija pri presoji koncentracije na podlagi člena 2 Uredbe št. 139/2004 oprla na napačno opredelitev upoštevni trgov.

Komisija je glede upoštevni trgov ugotovila, da obe družbi, Lotos in Orlen, proizvajata stiskani parafin, ki se uporablja predvsem kot surovina za parafinske voske. Glede na to, da družba Lotos prodaja stiskani parafin, medtem ko ga družba Orlen uporablja za lastno proizvodnjo parafinskih voskov, je Komisija menila, da sta trga proizvodov, na katera vpliva koncentracija, nabavni trg, ki obsega dobavo stiskanega parafina na Poljskem, in prodajni trg, ki obsega dobavo parafinskih voskov v EGP.

V zvezi s tem se je zdelo, da je družba Polwax Komisiji očitala, da ta ni ugotovila obstoja treh različni trgov stiskanega parafina, in sicer trga „lahkega“ stiskanega parafina, trga „srednjega“ stiskanega parafina in trga „težkega“ stiskanega parafina. Vendar bi bilo treba tak očitek vsekakor zavrniti kot neutemeljen.

Glede na metodo, navedeno v Obvestilu Komisije o opredelitvi upoštevni trga³, bi morala družba Polwax v podporo takemu očitku predložiti resne indice, ki bi dokazovali nezadostno zamenljivost z vidika povpraševanja in z vidika ponudbe med različni vrstami stiskanega parafina, da bi te spadale na isti trg. V zvezi z medsebojno zamenljivostjo različni vrst stiskanega parafina z vidika povpraševanja pa je družba Polwax navedla zgolj samo trditve. Poleg tega zadnje navedena sploh ni izpostavila vprašanja morebitne zamenljivosti z vidika ponudbe.

Družba Polwax je v utemeljitev tožbe poleg tega navedla, da je Komisija storila napako pri presoji učinkov koncentracije na upoštevni trga na podlagi člena 2(1)(b) Uredbe št. 139/2004. V zvezi s tem je družba Polwax izpodbijala, na eni strani, nepreučitev horizontalni učinkov koncentracije na trg stiskanega parafina in, na drugi strani, utemeljenost preučitve vertikalni učinkov koncentracije na trg parafinskih voskov.

Na prvem mestu, Splošno sodišče je zavrnilo očitek v zvezi z nepreučitvijo horizontalni učinkov koncentracije na trg stiskanega parafina. Splošno sodišče je po tem, ko je opozorilo, da lahko horizontalne koncentracije bistveno ovirajo učinkovito konkurenco na trgu zaradi ustvarjanja ali krepitev prevladujočega položaja, poudarilo, da zadevna koncentracija ni mogla povzročiti zmanjšanja ponudbe na trgu stiskanega parafina, saj ni sporno, da družba Orlen ni tržila svoje proizvodnje stiskanega parafina. S tega vidika koncentracija ni mogla privedi do odstranitve pomembnega konkurenčnega pritiska na tem trgu, do povečane tržne moči v korist podjetij, prisotni na navedenem trgu, ali do tega, da bi usklajevanje na trgu postalo lažje.

Poleg tega Komisiji ni mogoče očitati, da ni preučila možnosti, da ima koncentracija protikonkurenčne učinke zaradi združitve podjetja, ki je že prisotno na trgu, in sicer družbe Lotos, s potencialnim konkurentom, družbo Orlen. Namreč, zato da bi koncentracija imela znatne horizontalne učinke, bi morala možnost vstopa družbe Orlen na trg stiskanega parafina

² Uredba Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 40).

³ Obvestilo Komisije o opredelitvi upoštevni trga za namene konkurenčnega prava [Unije] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 155).

z vidika ponudbe pred navedeno združitvijo pomeniti velik pritisk na dobavitelje, ki so trenutno prisotni na tem trgu. Obstoj takega pritiska pa je bil izključen zaradi statusa kupca družbe Orlen na navedenem trgu.

Na drugem mestu, Splošno sodišče je zavrnilo tudi očitke v zvezi z napačno preučitvijo vertikalnih učinkov koncentracije na trg parafinskih voskov.

V zvezi s tem je družba Polwax izpodbijala zlasti ugotovitev Komisije, da družba Orlen po prevzemu družbe Lotos ni bila zmožna izvajati strategije preprečevanja dostopa do stiskanega parafina na trgu parafinskih voskov.

Splošno sodišče je v zvezi s tem navedlo, da Komisija pri presoji verjetnosti protikonkurenčne izključitve s trga proizvodnih dejavnikov preuči, prvič, ali bi združeni gospodarski subjekt po združitvi lahko izvajal občutno preprečevanje dostopa do proizvodnih dejavnikov, drugič, ali bi imel spodbudo za tako ravnanje in, tretjič, ali bi strategija izključevanja občutno škodljivo vplivala na konkurenco nižje v oskrbni verigi. Ker so ti trije pogoji kumulativni, neobstoj enega od njih zadostuje za izključitev tveganja preprečevanja dostopa do proizvodnih dejavnikov.

Natančneje, v zvezi s prvim pogojem je Komisija ugotovila, da družba Orlen ni bila zmožna preprečevati dostopa do stiskanega parafina, ker naj bi po združitvi več kot od 60 do 70 % trga ostalo na voljo kot vir za dobavo stiskanega parafina.

V zvezi s tem je Splošno sodišče ugotovilo, da je Komisija v svojo opredelitev trga upravičeno vključila stiskani parafin, uvožen na Poljsko. Posledično je Komisija prav tako upravičeno ugotovila, da naj koncentracija ne bi vplivala na znaten del ponudbe stiskanega parafina na trgu. Zaradi uvoza stiskanega parafina na Poljsko je bilo tudi malo verjetno, da bi družba Orlen po združitvi lahko znatno preprečevala dostop do trga stiskanega parafina. Vsekakor bi družba Polwax lahko uporabila alternativne vire dobave, ne da bi družba Orlen lahko negativno vplivala na skupno razpoložljivost proizvodnih dejavnikov za trg na spodnjem delu oskrbne verige glede cen ali kakovosti.

Zato je Komisija upravičeno ugotovila, da prvi od pogojev, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni za ugotovitev obstoja izključevanja s trga proizvodnih dejavnikov, v obravnavani zadevi ni izpolnjen.

Ker so se tudi drugi očitki družbe Polwax izkazali za neutemeljene, je Splošno sodišče tožbo v celoti zavrnilo.